

EBA/GL/2020/13

---

30. rujna 2020.

Smjernice

---

o odgovarajućim podskupinama sektorskih izloženosti za koje nadležna ili imenovana tijela mogu primijeniti zaštitni sloj za sistemski rizik u skladu s člankom 133. stavkom 5. točkom (f) Direktive 2013/36/EU

1. Obveze usklađivanja i izvješćivanja

Status ovih smjernica

1. Ovaj dokument sadrži smjernice izdane na temelju članka 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010¹. U skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 1093/2010 nadležna tijela i financijske institucije moraju ulagati napore da se usklade s tim smjernicama.
2. U smjernicama se iznosi stajalište Europskog nadzornog tijela za bankarstvo (EBA) o odgovarajućim nadzornim praksama unutar Europskog sustava financijskog nadzora ili o tome kako bi se pravo Unije trebalo primjenjivati u određenom području. Nadležna tijela određena člankom 4. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 1093/2010 ili, ako se razlikuju, imenovana tijela iz članka 133. stavka 3. Direktive 2013/36/EU², na koja se smjernice primjenjuju trebala bi se s njima uskladiti tako da ih na odgovarajući način uključe u svoje prakse (npr. izmjenama svojeg pravnog okvira ili nadzornih postupaka), uključujući u slučajevima kada su smjernice ponajprije upućene institucijama.

Zahtjevi za izvješćivanje

3. U skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 1093/2010 nadležna ili imenovana tijela moraju obavijestiti EBA-u o tome jesu li usklađena ili se namjeravaju uskladiti s ovim smjernicama, odnosno o razlozima neusklađenosti do (10.01.2021). U slučaju izostanka obavijesti u tom roku EBA će smatrati da nadležna ili imenovana tijela nisu usklađena. Obavijesti se dostavljaju slanjem ispunjenog obrasca koji se nalazi na internetskoj stranici EBA-e na adresu compliance@eba.europa.eu s naznakom „EBA/GL/2020/13”. Obavijesti bi trebale dostaviti osobe s odgovarajućim ovlastima za izvješćivanje o usklađenosti u ime svojeg nadležnog ili imenovanog tijela. Svaka se promjena statusa usklađenosti također mora prijaviti EBA-i.
4. Obavijesti će biti objavljene na internetskoj stranici EBA-e u skladu s člankom 16. stavkom 3.

---

¹ Uredba (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), kojom se izmjenjuje Odluka br. 716/2009/EZ i stavlja izvan snage Odluka Komisije 2009/78/EZ, (SL L 331, 15.12.2010., str. 12.)

² Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (SL L 176, 27.6.2013., str. 338.)

2. Predmet, područje primjene i definicije

Predmet

5. U skladu s člankom 133. stavkom 6. Direktive 2013/36/EU, ove se smjernice primjenjuju na odgovarajuće podskupine sektorskih izloženosti za koje relevantno tijelo može primijeniti zaštitni sloj za sistemski rizik u skladu s člankom 133. stavkom 5. točkom (f) te direktive.
6. Nadalje, ovim je smjernicama dodatno utvrđena primjena zaštitnog sloja za sistemski rizik na podskupine sektorskih izloženosti u skladu s člankom 133. Direktive 2013/36/EU, a osobito sistemski značaj rizika koji proizlaze iz tih sektorskih izloženosti, interakcija sektorskog zaštitnog sloja za sistemski rizik s ostalim makrobonitetnim mjerama i uzajamnost.

Područje primjene

7. Ove se smjernice primjenjuju kada relevantno tijelo institucijama određuje zahtjev za održavanje zaštitnog sloja za sistemski rizik u skladu s člankom 133. Direktive 2013/36/EU u pogledu podskupine sektorskih izloženosti koje se nalaze u državi članici kako je utvrđeno u članku 133. stavku 5. točki (b) te direktive.

Adresati

8. Ove su smjernice upućene nadležnim tijelima koja su definirana u članku 4. stavku 2. točki (i) Uredbe (EU) br. 1093/2010 ili, ako se razlikuju, imenovanim tijelima iz članka 133. stavka 3. Direktive 2013/36/EU (oboje se nazivaju „relevantnim tijelima”).

Definicije

9. Osim ako je drugačije naznačeno, pojmovi upotrijebljeni i utvrđeni u Direktivi 2013/36/EU ili Uredbi (EU) 575/2013³ imaju isto značenje u ovim smjernicama. Osim toga, za potrebe ovih smjernica primjenjuju se sljedeće definicije:

„Poslovna nekretnina” znači nekretnina koja nije stambena nekretnina u skladu s člankom 4. stavkom 1. podstavkom 75. Uredbe (EU) 575/2013.

„Potrošački kredit” znači potrošački kredit kako je definiran u kategoriji 2 dijela 2. Priloga 2. Uredbi (EU) br. 1071/2013 Europske središnje banke⁴.

„Dimenzija izloženosti” znači specifična karakteristika izloženosti.

³ Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 176, 27.6.2013., str. 1.)

⁴ Uredba (EU) br. 1071/2013 Europske središnje banke od 24. rujna 2013. o bilanci sektora monetarnih financijskih institucija (preinačeno) (ESB/2013/33) (SL L 297, 7.11.2013., str. 1.)

„Element dimenzije izloženosti” znači podskupina dimenzije izloženosti.

„Financijsko društvo” znači financijsko društvo kako je definirano u stavku 2.55. Priloga A Uredbi (EU) br. 549/2013⁵.

„Kreditiranje u stranoj valuti” znači kreditiranje u stranoj valuti kako je definirano u Smjernicama EBA-e o zajedničkim postupcima i metodologijama za postupak nadzorne provjere i ocjene (SREP) i nadzorno testiranje otpornosti na stres⁶.

„Opća država” znači opća država kako je definirano u stavku 2.111. Priloga A Uredbi (EU) br. 549/2013.

„Institucionalna jedinica” znači institucionalna jedinica kako je definirano u stavku 1.57. Priloga A Uredbi (EU) br. 549/2013.

„Pravna osoba” znači pravni subjekt kako je definirano u točki 5. Uredbe (EU) 2016/867 Europske središnje banke⁷.

„Fizička osoba” znači kućanstvo kako je definirano u stavku 2.118. Priloga A Uredbi (EU) br. 549/2013.

„Nefinancijsko društvo” znači nefinancijsko društvo kako je definirano u stavku 2.45. Priloga A Uredbi (EU) br. 549/2013.

„Neprihodujuće” se odnosi na kategorizaciju izloženosti kao neprihodujuće u skladu sa stavcima 213. – 219. dijela 2. Priloga V. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 680/2014⁸.

„Relevantno tijelo” znači nadležno tijelo ili imenovano tijelo, ovisno o slučaju, iz članka 133. stavka 3. Direktive 2013/36/EU.

„Stambena nekretnina” znači stambena nekretnina kako je definirana u točki 75. članka 4. stavka 1. Uredbe (EU) br. 575/2013.

„Izloženosti prema stanovništvu” znači izloženosti prihvatljive za razred izloženosti prema stanovništvu u skladu s člankom 123. Uredbe 575/2013.

„Sektorske izloženosti” znači kategorije izloženosti utvrđene u točki (b) članka 133. stavka 5. točke (b) Direktive 2013/36/EU.

---

⁵ Uredba (EU) br. 549/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o Europskom sustavu nacionalnih i regionalnih računa u Europskoj uniji (SL L 174 26.6.2013., str. 1.)

⁶ EBA/GL/2014/13, kako je izmijenjeno

⁷ Uredba (EU) 2016/867 Europske središnje banke od 18. svibnja 2016. o prikupljanju granularnih podataka o kreditima i kreditnom riziku (ESB/2016/13) (SL L 144, 1.6.2016., str. 44.)

⁸ Provedbena uredba Komisije (EU) br. 680/2014 od 16. travnja 2014. o utvrđivanju provedbenih tehničkih standarda o nadzornom izvješćivanju institucija u skladu s Uredbom (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 191, 28.6.2014., str. 1.)

„Omjer ukupnog duga i EBITDA-e” znači omjer ukupnog duga i EBITDA-e kako je definirano u odjeljku 3. Smjernica ESB-a o transakcijama s financijskom polugom (svibanj 2017.).

„Neosigurana izloženost” znači izloženost koja nije osigurana založnim pravom, hipotekom ili drugim vrijednosnim papirom koji će se koristiti u slučaju da dužnik ne izvrši plaćanje.

3. Provedba

Datum početka primjene

10. Ove smjernice primjenjuju se od 29. prosinca 2020.

4. Kriteriji za utvrđivanje podskupina sektorskih izloženosti

11. U skladu s odjeljcima 5. i 7., pri primjeni zaštitnog sloja za sistemski rizik u skladu s člankom 133. stavkom 4. i stavkom 5. točkom (f) Direktive 2013/36/EU relevantna tijela trebaju utvrditi podskupinu ili podskupine sektorskih izloženosti kombiniranjem jednog elementa ili podelementa iz svake od dimenzija izloženosti navedenih u nastavku:

- a. vrsta sektora dužnika ili druge ugovorne strane
- b. vrsta izloženosti i
- c. vrsta kolaterala

Popis elemenata, uključujući njihovu raščlambu, u okviru svake dimenzije utvrđen je u odjeljku 6.

12. Osim najmanjeg skupa dimenzija iz stavka 11., ako je to prikladno, opravdano i proporcionalno te u svrhu sprječavanja i ublažavanja makrobonitetnih ili sistemskih rizika, kako je navedeno u članku 133. stavku 1. Direktive 2013/36/EU, relevantna tijela mogu dodatno kombinirati odabrane elemente ili podelemente dimenzija iz stavka 11. s jednim elementom ili podelementom iz bilo koje od povezanih poddimenzija navedenih u nastavku:

- a. ekonomska djelatnost (za element „pravna osoba” dimenzije „vrsta sektora dužnika ili druge ugovorne strane”)
- b. profil rizičnosti (za dimenziju „vrsta izloženosti”) i
- c. zemljopisno područje (za dimenziju „vrsta kolaterala”).

Popis elemenata u okviru svake poddimenzije, uključujući njihovu raščlambu, utvrđen je u odjeljku 6.

13. Odstupajući od stavka 12., ako procijene da je to potrebno, relevantna tijela mogu kombinirati dva elementa iz poddimenzije „profil rizičnosti” pod uvjetom da su rizici koji proizlaze iz ciljanog podskupa sektorskih izloženosti sistemski relevantni u skladu s odjeljkom 5.

14. Primjeri mogućih kombinacija elemenata i podelemenata dimenzija i poddimenzija iz ovog odjeljka navedeni su u Prilogu 2.

5. Kriteriji za procjenu sistemske značajnosti rizika koji proizlaze iz podskupina sektorskih izloženosti

15. Pri utvrđivanju podskupine sektorskih izloženosti na koje relevantna tijela mogu primijeniti zaštitni sloj za sistemski rizik, relevantna tijela trebala bi razmotriti je li opravdano aktivirati sektorski zaštitni sloj za sistemski rizik na temelju sistemske relevantnosti rizika koji proizlaze iz podskupine sektorskih izloženosti na koje ciljaju, uzimajući u obzir različite izvore iz kojih ti rizici mogu proizaći iz perspektive nacionalne financijske stabilnosti, te izbjeći pretjerano granularnu primjenu sektorskog zaštitnog sloja za sistemski rizik.
16. Za potrebe stavka 15., relevantna tijela trebala bi provesti kvantitativnu i kvalitativnu procjenu sistemske relevantnosti rizika koji proizlaze iz podskupine sektorskih izloženosti, uključujući, ako je to prikladno, utvrđivanje pragova značajnosti.
17. Pri provedbi procjene iz stavka 16. relevantna tijela trebala bi uzeti u obzir sljedeće kriterije:
- a. veličinu
  - b. rizičnost i
  - c. međusobnu povezanost.

5.1. Veličina

18. Relevantna tijela trebala bi razmotriti može li veličina ciljane podskupine sektorskih izloženosti dovesti do nastanka ozbiljnog rizika za financijski sustav i realno gospodarstvo u određenoj državi članici. U te svrhe relevantna tijela mogu uzeti u obzir relativnu veličinu podskupine u odnosu na ukupnu imovinu domaćeg bankarskog sustava, ukupnu imovinu ponderiranu rizikom domaćeg bankarskog sustava, ukupni kapital domaćeg bankarskog sustava i BDP domaćeg gospodarstva. Ako to bude potrebno, relevantna tijela mogu također uzeti u obzir ostala razmatranja, kao što je tržišna struktura za određene izloženosti.

5.2. Rizičnost

19. Relevantna tijela trebala bi razmotriti jesu li kreditni, tržišni i likvidnosni rizik ciljane podskupine izloženosti povezani s razmjerom gubitaka koji proizlaze iz te podskupine. Mogućim mjerenjima rizičnosti mogu se uzeti u obzir povijesni gubitak / stope umanjenja vrijednosti, promjene u pogledu vjerojatnosti nastanka statusa neispunjavanja obveza / gubitka zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza, vrijednosna usklađenja i tržišna kretanja. S obzirom na preventivan karakter makrobonitetnih zaštitnih slojeva, mogu se razmotriti i anticipativni pokazatelji, uključujući gubitke u uvjetima nepovoljnih makroekonomskih kretanja.

5.3. Međusobna povezanost

20. Relevantna tijela trebaju razmotriti ovise li drugi podskupovi izloženosti ili subjekti financijskih tržišta izravno i/ili neizravno o ciljanoj podskupini sektorskih izloženosti te može li ostvarenje rizika u ciljanoj podskupini dovesti do negativnih izravnih i/ili neizravnih materijalno značajnih učinaka prelijevanja na ostale izloženosti ili subjekte financijskih tržišta.

6. Klasifikacija dimenzija i poddimenzija

21. Dimenzije i poddimenzije podskupine sektorskih izloženosti iz odjeljka 4. trebale bi obuhvaćati elemente utvrđene u ovom odjeljku. Prilog 1. sadržava pregled dimenzija i povezanih poddimenzija te njihovih elemenata koje bi trebalo upotrebljavati za utvrđivanje specifične podskupine sektorske izloženosti u skladu s ovim smjernicama.

6.1. Vrsta sektora dužnika ili druge ugovorne strane

22. Dimenzija „vrsta sektora dužnika i druge ugovorne strane” trebala bi obuhvaćati dva međusobno isključiva elementa:

6.1.1. pravna osoba ili

6.1.2. fizička osoba.

23. Element „pravna osoba” trebao bi obuhvaćati sljedeće podelemente:

6.1.1.1. nefinancijska društva

6.1.1.2. financijska društva i

6.1.1.3. opća država.

6.1.a. Ekonomska djelatnost

24. Poddimenzija „ekonomska djelatnost” trebala bi obuhvaćati ekonomske djelatnosti označene slovnim oznakom na prvoj razini (područja) zajedničke statističke klasifikacije ekonomskih djelatnosti u Europskoj zajednici (NACE Revision 2), kako je utvrđeno u Prilogu 1. Uredbi (EZ) br. 1893/2006⁹.

6.2. Vrsta izloženosti

25. Dimenzija „vrsta izloženosti” treba obuhvaćati sljedeće elemente:

6.2.1. sve izloženosti

6.2.2. izloženosti prema stanovništvu i

6.2.3. izloženosti osim izloženosti prema stanovništvu.

---

⁹ Uredba (EZ) br. 1893/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o utvrđivanju statističke klasifikacije ekonomskih djelatnosti NACE Revision 2 te izmjeni Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3037/90 kao i određenih uredbi EZ-a o posebnim statističkim područjima (SL L 393, 30.12.2006., str. 1.)

26. Moguće je razmotriti daljnju raščlambu prema instrumentima u skladu s klasifikacijom utvrđenom u Prilozima II. i IV. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 680/2014 kako slijedi¹⁰:

- a. bilančne stavke:
  - i. vlasnički instrumenti
  - ii. dužnički vrijednosni papiri i
  - iii. krediti i predujmovi.
- b. izvanbilančne stavke:
  - iv. preuzete obveze po kreditima
  - v. preuzeta financijska jamstva i
  - vi. ostale preuzete obveze.

27. Instrument „kredit i predujmovi” treba obuhvaćati sljedeću raščlambu:

- iii.a kreditiranje u stranoj valuti i
- iii.b potrošački kredit.

6.2.a. Profil rizičnosti

28. Poddimenzija „profil rizičnosti” treba obuhvaćati sljedeće elemente:

- 6.2.a.1. neprihodujuće
- 6.2.a.2. ponder rizika
- 6.2.a.3. omjer ukupnog duga i EBITDA-e (samo za pravne osobe)
- 6.2.a.4. omjer kredita i instrumenta osiguranja (engl. *loan-to-value* (LTV))
- 6.2.a.5. omjer kredita i dohotka (samo za fizičke osobe)
- 6.2.a.6. omjer duga i dohotka (engl. *debt-to-income* (DTI)) (samo za fizičke osobe) i
- 6.2.a.7. omjer otplate duga i dohotka (samo za fizičke osobe).

Elementi 6.2.a.4 do 6.2.a.7 trebaju slijediti metode za njihovo mjerenje i izračun te definicije utvrđene u Prilozima IV. i V. Preporuci ESRB/2016/14 o zatvaranju praznina u podacima o

---

¹⁰ Provedbena uredba Komisije (EU) br. 680/2014 od 16. travnja 2014. o utvrđivanju provedbenih tehničkih standarda o nadzornom izvješćivanju institucija u skladu s Uredbom (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 191, 28.6.2014., str. 1.)

nekretninama, kako je izmijenjena Preporukom Europskog dobra za sistemske rizike od 21. ožujka 2019. (ESRB/2019/3).

Elementi 6.2.a.1 do 6.2.a.7 trebaju obuhvaćati naznaku praga koji bi trebao ili ne bi trebao biti premašen pri utvrđivanju podskupine izloženosti.

6.3. Vrsta kolaterala

29. Dimenzija „vrsta kolaterala”¹¹ trebala bi obuhvaćati sljedeće uzajamno isključive elemente:

6.3.1. osigurano/kolateralizirano i

6.3.2. neosigurano.

30. Element „osigurano/kolateralizirano” treba obuhvaćati sljedeću raščlambu:

6.3.1.1. sve vrste kolaterala

6.3.1.2. osigurano stambenom nekretninom

6.3.1.3. osigurano poslovnom nekretninom i

6.3.1.4. osigurano na drugi način, osim nekretninom.

6.3.a. Zemljopisno područje

31. Poddimenzija „zemljopisno područje” trebala bi obuhvaćati sljedeće elemente (prostorne jedinice), u skladu s europskim zajedničkim razvrstavanjem prostornih jedinica za statistiku (NUTS), kako je utvrđeno u Prilogu I. Uredbi (EZ) br. 1059/2003¹²:

6.3.a.1. država članica (prostorna jedinica prve razine NUTS-a¹³)

6.3.a.2. regija države članice (prostorna jedinica druge razine NUTS-a) i

6.3.a.3. podregija ili grad prethodnih prostornih jedinica (prostorna jedinica treće razine NUTS-a).

32. Pri kombiniranju jednog elementa iz poddimenzije „zemljopisno područje” s elementom ili podelementom dimenzije „vrsta kolaterala”, poddimenzija „zemljopisno područje” tumači se kako slijedi:

---

¹¹ Za potrebe prezentacije element „neosigurano” klasificiran je kao vrsta kolaterala.

¹² Uredba (EZ) br. 1059/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. svibnja 2003. o uspostavi zajedničkog razvrstavanja prostornih jedinica za statistiku (NUTS) (SL L 154, 21.6.2003., str. 1.), kako je izmijenjena

¹³ U slučaju velike države članice, NUTS 1 ne odnosi se na čitavu državu članicu, nego na njezine regije. Zbog toga je ova razina zadržana kao element iako za neke države članice neće biti relevantna.

- a) ako je izloženost osigurana stambenom ili poslovnom nekretninom, poddimenzija se odnosi na specifičnu lokaciju nekretnine (regija, podregija ili grad) unutar države članice ili na sve izloženosti osigurane u toj državi članici
- b) kada je izloženost osigurana na drugi način, osim nekretninom, poddimenzija se u slučaju fizičkih osoba odnosi na mjesto boravka dužnika ili druge ugovorne strane (regija, podregija ili grad) unutar države članice ili na sve izloženosti osigurane na drugi način, osim nekretninom, u toj državi članici te, u slučaju pravnih osoba, specifično mjesto registriranog sjedišta pravne osobe (regija, podregija ili grad) unutar države članice
- c) kada je izloženost neosigurana, poddimenzija se u slučaju fizičkih osoba odnosi na specifično mjesto boravka dužnika ili druge ugovorne strane (regija, podregija ili grad) unutar države članice ili na sve neosigurane izloženosti u toj državi članici te, u slučaju pravnih osoba, specifično mjesto registriranog sjedišta pravne osobe (regija, podregija ili grad) unutar države članice.

7. Opća načela pri utvrđivanju podskupine sektorskih izloženosti

33. Pri utvrđivanju podskupine sektorskih izloženosti u skladu s odjeljcima od 4. do 6., relevantno tijelo trebalo bi zajamčiti pravu ravnotežu između otklanjanja makrobonitetnih ili sistemskih rizika koji proizlaze iz ciljane podskupine i neželjenih posljedica primjene zaštitnog sloja za sistemski rizik na tu podskupinu.
34. Kako bi se olakšala ispravna identifikacija podskupina sektorskih izloženosti na koje se može primjenjivati zaštitni sloj za sistemski rizik, a posebno u svrhu izbjegavanja preklapanja i dvostrukog računanja rizika, relevantna tijela trebala bi surađivati s nadležnim tijelima, ako se razlikuju.

7.1. Neželjene interakcije s drugim makrobonitetnim mjerama

35. Za potrebe stavka 32. relevantna tijela posebno trebaju:
- zajamčiti da su rizici koji se otklanjaju primjenom sektorskog zaštitnog sloja za sistemski rizik u skladu s ovim smjernicama jasno i detaljno definirani
  - kada planiraju uvesti sektorski zaštitni sloj za sistemski rizik, uzeti u obzir i utvrditi interakciju s drugim aktivnim makrobonitetnim mjerama kako bi se izbjeglo aktiviranje zaštitnog sloja za sistemski rizik na neželjen način za rizike koji su već otklonjeni tim makrobonitetnim mjerama
  - izbjeci neželjene interakcije koje mogu nastati između zaštitnih slojeva za sistemski rizik ako se isti sistemski rizici ciljaju višestrukim zaštitnim slojevima za sistemski rizik (sektorski i/ili širi zaštitni slojevi za sistemski rizik) ili ako se isti element za utvrđivanje podskupine sektorskih izloženosti upotrebljava za višestruke sektorske zaštitne slojeve za sistemski rizik.

7.2. Uzajamnost

36. Pri utvrđivanju odgovarajuće podskupine sektorskih izloženosti za koje relevantna tijela mogu primijeniti zaštitni sloj za sistemski rizik, treba uzeti u obzir sljedeće:
- pretjerano granularna primjena sektorskog zaštitnog sloja za sistemski rizik odvratio će druga tijela od uzajamnog priznavanja u skladu s člankom 134. Direktive 2013/36/EU ako je vjerojatno da će činjenica da institucije provode mjeru i posljedično praćenje koje provode relevantna tijela biti povezani s visokim troškovima
  - između jurisdikcija mogu postojati nedostaci u podacima koji proizlaze iz neusklađenih definicija, što dovodi do poteškoća povezanih s uzajamnim priznavanjem mjere, a time i učinkovitosti mjere. U svrhu smanjenja takvih nedostataka, relevantna tijela trebala bi se koristiti postojećim izvorima podataka.

37. Kako bi se omogućila što jednostavnija uzajamnog priznavanja za tijela koja uspostavljaju uzajamnost, relevantna tijela države članice koja aktivira mjeru trebaju nastojati pružati sve informacije (uključujući definicije i relevantne izračune) koje smatraju relevantnima te koje nisu dostupne drugim državama članicama kako bi tijela koja uspostavljaju uzajamnost mogla na odgovarajući način procijeniti trebaju li uzajamno primijeniti stopu zaštitnog sloja za sistemski rizik.
38. Relevantna tijela trebaju razmotriti Preporuku ESRB-a 2015/2 o procjeni prekograničnih učinaka i dobrovoljnoj uzajamnosti mjera makrobonitetne politike te, ako je to prikladno, uspostaviti uzajamnost s mjerama zaštitnog sloja za sistemske rizike uvedenima u drugim državama članicama.

7.3. Objava informacija

39. Relevantna tijela trebaju nastojati javno objavljivati sva pravila ili opće smjernice, uključujući pragove značajnosti iz odjeljka 5. ovih smjernica, ako je to primjenjivo, izdane u za potrebe provedbe odredbi utvrđenih ovim smjernicama, pod uvjetom da se objavljivanjem takvih informacija ne ugrožava stabilnost financijskog sustava.

Prilog 1. – Popis dimenzija i poddimenzija primjenjivih za svaku sektorsku izloženost visoke razine

(i) Izloženosti prema stanovništvu, prema fizičkim osobama, koje su osigurane stambenom nekretninom	(ii) Izloženosti prema pravnim osobama koje su osigurane na poslovnoj nekretnini	(iii) Izloženosti prema pravnim osobama, osim onih utvrđenih u točki (ii)	(iv) Izloženosti prema fizičkim osobama, osim onih utvrđenih u točki (i)
1. Vrsta sektora dužnika ili druge ugovorne strane i. fizičke osobe	1. Vrsta sektora dužnika ili druge ugovorne strane i. nefinancijska društva ii. financijska društva iii. opća država	1. Vrsta sektora dužnika ili druge ugovorne strane i. nefinancijska društva ii. financijska društva iii. opća država	1. Vrsta sektora dužnika ili druge ugovorne strane i. fizičke osobe
	1.a. Ekonomska djelatnost i. NACE A – S	1.a. Ekonomska djelatnost i. NACE A – S	
2. Vrsta izloženosti i. izloženosti prema stanovništvu <u>Po instrumentu</u> i. vlasnički instrumenti ii. dužnički vrijednosni papiri iii. krediti i predujmovi a. kreditiranje u stranoj valuti	2. Vrsta izloženosti i. sve izloženosti ii. izloženosti prema stanovništvu iii. osim izloženosti prema stanovništvu <u>Po instrumentu</u> i. vlasnički instrumenti ii. dužnički vrijednosni papiri iii. krediti i predujmovi	2. Vrsta izloženosti i. sve izloženosti ii. izloženosti prema stanovništvu iii. osim izloženosti prema stanovništvu <u>Po instrumentu</u> i. vlasnički instrumenti ii. dužnički vrijednosni papiri iii. krediti i predujmovi	2. Vrsta izloženosti i. sve izloženosti ii. izloženosti prema stanovništvu iii. osim izloženosti prema stanovništvu <u>Po instrumentu</u> i. vlasnički instrumenti ii. dužnički vrijednosni papiri iii. krediti i predujmovi a. kreditiranje u stranoj valuti

(i) Izloženosti prema stanovništvu, prema fizičkim osobama, koje su osigurane stambenom nekretninom	(ii) Izloženosti prema pravnim osobama koje su osigurane na poslovnoj nekretnini	(iii) Izloženosti prema pravnim osobama, osim onih utvrđenih u točki (ii)	(iv) Izloženosti prema fizičkim osobama, osim onih utvrđenih u točki (i)
b. potrošački kredit iv. preuzete obveze po kreditima v. preuzeta financijska jamstva vi. ostale preuzete obveze	a. kreditiranje u stranoj valuti iv. preuzete obveze po kreditima v. preuzeta financijska jamstva vi. ostale preuzete obveze	a. kreditiranje u stranoj valuti iv. preuzete obveze po kreditima v. preuzeta financijska jamstva vi. ostale preuzete obveze	b. potrošački kredit iv. preuzete obveze po kreditima v. preuzeta financijska jamstva vi. ostale preuzete obveze
2.a. Profil rizičnosti	2.a. Profil rizičnosti	2.a. Profil rizičnosti	2.a. Profil rizičnosti
i. neprihodujuće ii. ponder rizika iii. omjer kredita i kolaterala iv. omjer kredita i dohotka v. omjer duga i dohotka vi. omjer otplate duga i dohotka	i. neprihodujuće ii. ponder rizika iii. omjer kredita i kolaterala iv. omjer duga i EBITDA-e	i. neprihodujuće ii. ponder rizika iii. omjer kredita i kolaterala iv. omjer duga i EBITDA-e	i. neprihodujuće ii. ponder rizika iii. omjer kredita i kolaterala iv. omjer kredita i dohotka v. omjer duga i dohotka vi. omjer otplate duga i dohotka
3. Vrsta kolaterala	3. Vrsta kolaterala	3. Vrsta kolaterala	3. Vrsta kolaterala
i. osigurano stambenom nekretninom	ii. osigurano poslovnom nekretninom	i. osigurano stambenom nekretninom iv. osigurano na drugi način, osim nekretninom v. neosigurano	i. sve vrste kolaterala ii. osigurano stambenom nekretninom iii. osigurano poslovnom nekretninom iv. osigurano na drugi način, osim nekretninom v. neosigurano
3.a. Zemljopisno područje	3.a. Zemljopisno područje	3.a. Zemljopisno područje	3.a. Zemljopisno područje
i. država (prva razina NUTS-a) ii. regija (druga razina NUTS-a) iii. grad (treća razina NUTS-a)	i. država (prva razina NUTS-a) ii. regija (druga razina NUTS-a)	i. država (prva razina NUTS-a) ii. regija (druga razina NUTS-a) iii. grad (treća razina NUTS-a)	i. država (prva razina NUTS-a) ii. regija (druga razina NUTS-a) iii. grad (treća razina NUTS-a)

(i) Izloženosti prema stanovništvu, prema fizičkim osobama, koje su osigurane stambenom nekretninom

(ii) Izloženosti prema pravnim osobama koje su osigurane na poslovnoj nekretnini

(iii) Izloženosti prema pravnim osobama, osim onih utvrđenih u točki (ii)

(iv) Izloženosti prema fizičkim osobama, osim onih utvrđenih u točki (i)

iii. grad (treća razina NUTS-a)

Prilog 2. – Primjeri primjene kriterija za utvrđivanje podskupina sektorskih izloženosti

---

40. Za prikaz primjene kriterija za utvrđivanje podskupina sektorskih izloženosti utvrđenih u odjeljku 4. ovih smjernica može se koristiti šest primjera. Svi primjeri podrazumijevaju da je podskupina sistemski značajna u skladu s odjeljkom 5. ovih smjernica.

41. Primjer 1.: pretpostavimo da u državi X iznos potrošačkih kredita čini 25 % svih kredita. Taj je udio tijekom prethodnih nekoliko godina brzo rastao (ponašanje koje se temelji na potrazi za prinosom), ponajprije zbog niskih marži kod osiguranih kredita te popuštanju standarda kreditiranja. Kada država X zabilježi pad gospodarske aktivnosti, gospodarsko okruženje moglo bi potaknuti snažni porast neispunjavanja obveza / dospjelih nenaplaćenih potraživanja u portfeljima potrošačkih kredita. U tom slučaju relevantno tijelo moglo bi u uzlaznoj fazi ciklusa primijeniti sektorski zaštitni sloj za sistemski rizik na sljedeću podskupinu:

1. vrsta sektora dužnika ili druge ugovorne strane = fizičke osobe
2. vrsta izloženosti = sve izloženosti u okviru potrošačkog kredita
3. vrsta kolaterala = neosigurano

Ovo je podskupina četvrtih sektorskih izloženosti iz članka 133. stavka 5. točke (b) Direktive o kapitalnim zahtjevima V.

42. Primjer 2.: pretpostavimo da je u državi Y 70 % kredita stanovništvu osiguranih stambenim nekretninama koncentrirano u njezinu glavnom gradu. Prema nacionalnim i međunarodnim studijama, tržište nekretnina u glavnom gradu precijenjeno je (u odnosu na ruralno područje). Niske kamatne stope istodobno su znatno povećale zaduženost kućanstava u državi Y. U tom slučaju relevantno tijelo moglo bi primijeniti sektorski zaštitni sloj za sistemski rizik na sljedeću podskupinu:

1. vrsta sektora dužnika ili druge ugovorne strane = fizičke osobe

- 2. vrsta izloženosti = izloženosti prema stanovništvu
  - 2.a. profil rizičnosti = LTV > 60 % i DTI > 4
- 3. vrsta kolaterala = stambena nekretnina
  - 3.a. zemljopisno područje = glavni grad

Ovo je podskupina prvih sektorskih izloženosti iz članka 133. stavka 5. točke (b) Direktive o kapitalnim zahtjevima V.

43. Primjer 3.: pretpostavimo da je u državi Z 20 % svih kredita osiguranih nekretninama odobreno domaćem poljoprivrednom sektoru. Ukupni iznos kredita osiguranih nekretninama u državi Z veći je od BDP-a te države. U toj državi poljoprivredni sektor nije profitabilan. Izloženosti u ovom sektoru uglavnom su izloženosti prema visoko zaduženim dužnicima koji su istodobno izrazito osjetljivi na povećanja kamatnih stopa. Za državu Z ova podskupina izloženosti predstavlja sistemski rizik. Relevantno tijelo moglo bi primijeniti sektorski zaštitni sloj za sistemski rizik na sljedeću podskupinu:

- 1. vrsta sektora dužnika ili druge ugovorne strane = nefinancijska društva
  - 1.a. ekonomska djelatnost = NACE A
- 2. vrsta izloženosti = sve izloženosti u okviru kredita i predujmova
  - 2.a. profil rizičnosti = omjer duga i EBITDA-e > 4
- 3. vrsta kolaterala = poslovna nekretnina

Ovo je podskupina drugih sektorskih izloženosti iz članka 133. stavka 5. točke (b) Direktive o kapitalnim zahtjevima V.

44. Primjer 4.: pretpostavimo da u državi W ukupne nedospjele korporativne obveznice iznose 500 milijardi EUR, što čini 20 % BDP-a te države. Gotovo 50 % tih obveznica drži domaći bankarski sektor. S obzirom na uvjete niskih kamatnih stopa, koji su prisutni već godinama, udio korporativnih

obveznica u bilancama banaka u najnižem razredu investicijskog ranga porastao je s 10 % na 40 %. U slučaju recesije gubitci iz takvih ulaganja mogli bi destabilizirati domaći bankarski sektor. Relevantno tijelo moglo bi primijeniti sektorski zaštitni sloj za sistemski rizik na sljedeću podskupinu:

1. vrsta sektora dužnika ili druge ugovorne strane = nefinancijska društva
2. vrsta izloženosti = sve izloženosti u okviru dužničkih vrijednosnih papira
3. vrsta kolaterala = neosigurano

Ovo je podskupina trećih sektorskih izloženosti iz članka 133. stavka 5. točke (b) Direktive o kapitalnim zahtjevima V.

45. Primjer 5.: pretpostavimo da je u državi P zaduženost kućanstava razmjerno visoka i da su prisutne znatne ranjivosti na tržištu nekretnina. Nadalje, za državu P svojstveno je da znatan udio banaka upotrebljava modele zasnovane na internim rejting-sustavima (IRB). Udio kredita osiguranih nekretninama u sektoru stambenih nekretnina znatan je na razini države, dok su prosječni ponderi rizika manji od onih u usporedivim državama EU-a. U tom slučaju relevantno tijelo moglo bi primijeniti sektorski zaštitni sloj za sistemski rizik na sljedeću podskupinu:

1. vrsta sektora dužnika ili druge ugovorne strane = fizičke osobe
2. vrsta izloženosti = izloženosti prema stanovništvu
  - 2.a. profil rizičnosti = (prosječni) ponder rizika < 20 %
3. vrsta kolaterala = stambena nekretnina

Ovo je podskupina prvih sektorskih izloženosti iz članka 133. stavka 5. točke (b) Direktive o kapitalnim zahtjevima V.

46. Primjer 6.: pretpostavimo da je za bankarski sektor u državi Q karakteristična bilanca s niskom kvalitetom kredita. U toj je državi kamatna stopa već godinama niska, što je stvorilo strukturne ranjivosti. U slučaju porasta kamatnih stopa u budućnosti, ponovna pojava neprihodujućih kredita mogla bi predstavljati ozbiljne sistemske rizike za državu Q. U tom bi slučaju relevantno tijelo moglo u preventivne svrhe primijeniti sektorski zaštitni sloj za sistemski rizik na sljedeću podskupinu:

1. vrsta sektora dužnika ili druge ugovorne strane = nefinancijska društva
2. vrsta izloženosti = sve izloženosti
  - 2.a. profil rizičnosti = neprihodujuće (omjer) > 5 %
3. vrsta kolaterala = poslovna nekretnina

Ovo je podskupina drugih sektorskih izloženosti iz članka 133. stavka 5. točke (b) Direktive o kapitalnim zahtjevima V.